

PEYGAMBER SAS'İN NAMAZ KILIŞI*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Tabîb-i kulûbinâ ve şefî-i zünûbinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî, ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn ...

Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

Ve kâne'n-nebiyyü salla'llâhu aleyhi ve selleme kemâ revâhü'ssahâbetü:

كَانَ إِذَا سَالَ السَّيْلُ قَالَ اخْرُجُوا بِنَا إِلَى هَذَا
الْوَادِي الَّذِي جَعَلَهُ اللَّهُ طَهُورًا فَنَتَطَهَّرُ مِنْهُ
وَنَحْمَدَ اللَّهَ عَلَيْهِ

(الشافعي حق. عن يزيد بن الهاد مرسلًا)

RE. 535/8 (*Kâne izâ sâle's-seylü, kâle: Uhricû binâilâhâze'lvâdî, ellezîcealehu'llâhu tahûran,*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

fenetetahera minhü, ve nahmeda'llàhe aleyh)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerimiz!

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette üzerinizde olsun. Rabbimiz iki cihanda cümlenizi mes'ud ve bah-tiyar eylesin.

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şeriflerinden ve Peygamber Efendimiz'in âdet-i seniyyesi olan şeylerin okunmasından ve izahından bazı rivayetleri size nakledeceğiz, izah etmeye çalışacağız.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabîn ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkikîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye; Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsî eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebvî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtîha, üç İhlâs- ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım, buyurun!

a. Sel Geldiği Zaman Araziye Çıkardı

Okuduğumuz rivayetler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 535. sayfasındaki 8. rivayet ve devamıdır. Bunlar da sahâbe-i kiramdan rivayet edilmiş, Peygamber Efendimiz'in şemâilini, ahlâkını, âdetlerini, hareket tarzını, huylarını gösteren rivayetlerdir. Onun için hadîs-i şeriflerin arkasına Peygamber Efendimiz'in hâli, hayatı belli olsun diye Gümüşhaneli Hocamız ayrıca toplu olarak kaydetmiş. Allah

sefaatlerine erdirsin...

Metnini az önce okumuş olduğumuz rivayet şöyle:¹

كَانَ إِذَا سَالَ السَّيْلُ قَالَ اخْرُجُوا بِنَا إِلَى هَذَا
الْوَادِي الَّذِي جَعَلَهُ اللَّهُ طَهُورًا فَنَتَطَهَّرُ مِنْهُ
وَنَحْمَدَ اللَّهَ عَلَيْهِ

(الشافعي ق. عن يزيد بن الهاد مرسلًا)

RE. 535/8 (*Kâne izâ sâle's-seylü, kâle: Uhricû binâilâhâze'lvâdî, ellezîcealehu'llâhu tahûran, fenetetahhera minhü, ve nahmeda'llâhe aleyh*)

(*Kâne izâ sâle's-seylü, kâle*) Peygamber SAS Efendimiz sel olduğu zaman, yağmurlar yağıp da dağlardan yağmur suları geldiği zaman buyururdu ki:

(*Uhricû binâ ilâ hâze'l-vâdî*) “Hadi bizi şu yağmurun sellerinin akıp, gelip, biriktiği şu vadiye çıkartın, götürün! (*Ellezî celalehu'llâhu tahûran*) Allah-u Teâlâ Hazretleri onu temizlemiştir, temiz kılmıştır ve temizleyici kılmıştır. (*Fenetetahhera minhü*) Gidelim orada abdest alalım, gusül alalım, temizlenelim; (*ve nahmeda'llâhe aleyh*) ve Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne hamd edelim!” dermiş Peygamber SAS Efendimiz.

¹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.359, no:6249; Beyhakî, *Ma'rifetü's-Sünen*, c.VI, s.9, no:2088; Yezid ibnü'l-Hâd Rh.A'ten. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.74, no:18029; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.190, no:6717.

Muhterem kardeşlerim!

Su çok aziz bir nimettir. Çok kıymetli bir nimettir. Bolluğundan dolayı onun kıymetinin farkında değiliz, üzerinde durmuyoruz. Fakat bizim memlekette de Allah'a çok şükür bol bol var... Çok kıymetli bir malzeme, çok kıymetli, hayatî bir malzeme. Hayatımız için, temizliğimiz için zarûrî; bitkiler, hayvanlar için gerekli olan bir şey...

Rabbimiz kâinatın nizamını ne güzel kurmuş ki, böyle bir madde yaratmış. Dünyanın büyük bir kısmı bu maddeyle dolu... O denizlerden buharlaşan, su buharlarını, buhar halindeki su zerrecikleri rüzgârlarla taşıttırıyor. Dağların tepesinden şakır şakır döküyor. Rüzgârlara hamallık yaptırıyor ve bulutları oraya oraya sevk ettiriyor. Sonra kurduğu eşsiz, emsalsiz, hayran kalınacak bir nizam ile onları dağların tepelerinden şakır şakır döküyor ve oralardan aşağılara şırıl şırıl, hayran kaldığımız, meftun olduğumuz dereler, ırmaklar, tertemiz sular akıyor. İçinde çeşit çeşit nimetler, balıklar ve saireler. Eşsiz bir nizam, şahane bir sanat, harika bir güzellik...

Tabii, suyun olduğu yerde hayat oluyor. Kuşlar cıvıl cıvıl ötüşüyor, balıklar oluyor, suyun içinde çeşit çeşit nimetler oluyor.

Su olmayan yerde de insan barınamıyor. Kuraklıktan bitkiler kavruluyor, insanlar cılızlaşıyor, araziler çölleşiyor. Çölde de olmuyor artık, insanlar barınamıyorlar, kalkıp gidiyorlar.

Suudî Arabistan sıcağı çok olan bir yerdir.

Ekvatora yakın olduğu için, güneşin ışınları oraya dik geldiği için, sıcak bir bastırdı mı insan güneşin altında duramaz. Bilmeyen cahil kimseler; orada hacca, umreye gitmiş kimseler o sıcaklarda biraz gezinirlerse, biraz sonra bakarsınız güneş çarpmasına uğramışlar. Hastaneye giderler.

Güneş çarpması bizim buradaki gibi şöyle hafif bayılma, ayılma tarzında olmaz; vaktinde müdahale edilmezse orada adamı öldürür. Hemen götürürler hastaneye buza yatırılırlar. Buzların içinde durur, o zaman kendine gelirse gelir. Doktorlar müdahale ederler. Bayağı güneş çarpması için özel hastanesi vardır oranın. Ancak öyle kurtulabilir, yoksa güneş çarpmasından pek çok kimse ölür. Onun için oraya gidenlerin böyle takkesiz, şemsiyesiz dolaşmamasını söylerler bilenler. Bilhassa sıcak mevsimlerde gidenler.

Şimdi orada suyun kıymetini bizden daha çok bilirler, oranın ahalisi... Suyun ne kadar kıymetli olduğunu bilirler. Tabii çok da şiddetli yağıyor yağdığı zaman. Öyle yağıyor ki köprüleri alıp götürüyor, yolları alıp götürüyor. Şakır şakır bir yağmur yağdı mı, yollar bakıyorsun yarılmış; şoseler, köprüler uçmuş gitmiş. Hadi yan yollardan, çöllerin içindeki varyanttan, servis yolundan öbür tarafa öyle geçiyorsunuz.

Peygamber Efendimiz de yağmuru severmiş ve bir vadiye yağmur yağdığı zaman;

“—Hadi şu Allah’ın temizlediği, madde olarak da temizleyici madde kıldığı şu suyun biriktiği

yerlere gidelim, oralardan abdest alalım, vücudumuzu yıkayalım!” diye söylermiş.

Abdest ve gusül... İkisi de... Yani yıkanmak tarzında ve yıkanılırmış.

Tabii yağmurun suyu tuzsuz olur, acı olmaz, ağır olmaz. Latîf olur. Biriktiği yerlerde gayet güzel olur. Biz de gördük. Medîne-i Münevvere’de yağmurların çok yağdığı bir sene, garajların olduğu taraflarda yolları almış, arabaları almış götürmüş. Yani dikkat etmezse insan, o gümbür gümbür gelen seller çok canlar da yakabiliyor.

Ondan sonra Uhud Dağı’nın cenubunda sular patlamış, göllenmiş, büyük havuzlar meydana gelmiş. Metrelerce, insan boyu derinliğinde... Artık oradan gidiyorlardı, arazözler, su kamyonları, suyun çıktığı yere hortumlarını sokuyorlardı, oradan temiz suyu alıyorlardı, ahali kullansın diye... Gençler oraya arabalarıyla geliyorlar, yüzüyorlardı. Tabii yüzme de bilmiyorlar, derin yerlerine geldikleri zaman, hayatı tehlikeye girenler de oluyordu. Yani su bir cümbüş oluyor orada, bir nimet oluyor, bir serinleme, bir temizlenme vesilesi oluyor.

Tabii burada da öyle, burada da denizler yıkanma yeri... Burada da öyle ama burada büyük günahlar oluyor tabii. Soyunuyorlar, kadın erkek bir arada oluyorlar, gözle bakmak da günah, aralarına katılmak da günah, soyunmak da günah... Hepsi günah oluyor.

O kadar deniz tutkusu, deniz sevgisi, su sevgisi fazla oluyor ki tatillerde, yaz mevsimlerinde, içerideki şehirlerin ahalişi boşalıyor. Ankara’ya

gidiyorsun, bakıyorsun, ahali kalmamış. Memurların hepsi Bodrum, Marmaris, Antalya, Alanya, Side, Perge... Oralara kaymışlar, gitmişler.

Tabii o yaz mevsiminde, o çıplaklık, o açık saçıklık, o kadın erkek bir arada; işsiz, güçsüz insanlar bir ay orada eğleneceğim, tatil edeceğim diye... Gece yapılacak bir şey yok, gündüz yapılacak bir şey yok, toplu eğlenceler ve saireler. Çok ahlâkın dejenere olmasına sebep oluyor, çok ailelerin yıkılmasına sebep oluyor, çok gençlerin sapıtmasına sebep oluyor, gazeteler yazıyor bunları.

Yaz sevdaları, yaz aşkları filan diye... Başa gelen maceraları, Ragıb Paşa'nın dediği gibi:

Şecâat arz ederken merd-i kıptî, sirkatin söyler.

“Çingene delikanlısı, kahramanlığını, şecâatini göstereceğim derken, yaptığı hırsızlıkları sayar!” diye öyle söylemiş.

Onları yazıyorlar bir de gazetelerde... Bizim kanaatimiz, deniz kenarlarında İslâmî yaşantı fevkalâde zor ve oralarda müslümanlık fevkalâde zayıflamış durumda... Sanki Türkiye deniz kenarlarından rutubet alan tahta bir zemin gibi düşünelim, sanki oralardan rutubet ala ala çürüyor. İslâmî bakımdan fevkalâde yanlış, ters, aleyhte kötü bir gelişme. Çünkü İslâmiyeti çürütüyor, ahlâkı çürütüyor, müslümanları gevşetiyor, günahlara, laubaliliğe sevk ediyor. Artık çaresi nasıl alınması gerekiyorsa, öyle alınmalı.

Bakın Peygamber Efendimiz nasıl düşünüyor:

“—Gidelim, temizlenelim ve (*nahmedu’llâhi aleyhi*) Allah’ın verdiği bu nimete hamd edelim!” diyor.

O her güzelliği gördüğünde, her nimeti gördüğünde şükrediyor, hamd ediyor, Allah’ı hatırlıyor. Bizimkiler de her nimeti gördüğünde, Allah’ı unutuyorlar, günaha dalıyorlar. “—Bu tepenin üstünün manzarası çok güzel! Aman buraya bir gazino yapalım, gelsin içkiler, gelsin çengiler, gelsin çalgılar.” Güzellik, hemen arkasından günah... “—Aman bu deniz kenarı, bu koy, bu körfez çok güzel, aman beş yıldızlı turistik bir otel yapalım, içki olsun içinde, caz olsun, dans olsun, oryantalistler gelsin, bilmem neler gelsin...” Hadi günah... Nerede bir güzellik varsa, orada bizim ahalinin hatırına Allah’a isyan ve günah geliyor. Allah ıslah etsin... Allah akıl fikir versin... Allah’ın verdiği güzelliklere, nimetlere hamd etmek gerekirken, şükretmek gerekirken; o nimetleri yeyip yeyip de azmak... Tabii Allah’ın dünyada ve ahirette gazabına, hoşnutsuzluğuna uğramaya sebep olur. Sonunda ne kadar pişmanlık verecek bir durum... Allah akıl fikir versin...

b. Peygamber Efendimiz’in Secdesi

Peygamber Efendimiz’in secde halinde kolları nasıl olurdu onu anlatıyor bu hadis-i şerif, bu rivayet:²

² Müslim, *Sahîh*, c.III, s.56, no:767; Ahmed ib-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.332, no:26861; Tahâvî, *Şerhü’l-Maânî*, c.I, s.231, no:1278; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.535, no:2006; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XIII, s.14, no:7102; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IV, s.100;

كَانَ إِذَا سَجَدَ جَافَى حَتَّى يُرَى بَيَاضُ إِبْطَيْهِ

(حم. عن جابر)

RE. 535/9 (*Kâne izâ secede câfâ hattâ yürâ beyâdu ibtayhî*) “Efendimiz secde ettiği zaman iki kolunun beyazı görünecek şekilde kollarını iki tarafa yayardı.” Yani şöyle kapalı durmazdı, yayar, aslan gibi gerinir, iki tarafa doğru yayılmış bir vaziyette dururdu.

Kadınlar öyle durmazlar, kapalı dururlar. Tesettür sebebiyle, herhangi bir tarafları açılmaması ve görünmemesi için onlar derli toplu dururlar. Erkekler kollarını iki tarafa yayarlar. Eğer izdiham yoksa...

Tabii izdiham olduğu zaman yandaki arkadaşının da “Ben kolumu açacağım!” diye bir köşeye sıkışmasına sebep olmamak lazım. Kimisi öyle yapıyor. Bazı öyle babayiğitlerin yanında namaz kıldığım oluyor kaçacağım geliyor. Sıkıştırıyor. Neymiş, kolunu öyle yaygın duracak diye... Başkasını da düşünmek lazım, yerine göre. Böyle icabında gayet dar bir şekilde durmaya gayret etmek lazım ki, o kardeş de o safa sığsın.

Sahabe-i kirâm safların sık olmasına çok dikkat

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXV, s.120; İbn-i Sa’d, *Tabakât*, c.I, s.421; Hz. Meymûne RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.294, no:14171; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.IV, s.11, no:2010; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.326, no:649; Tahâvî, *Şerhü’l-Maânî*, c.I, s.231, no:1280; Abdürrezzak, *Musannef*, c.II, s.168, no:2922; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.184, no:355; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.309, no:2751; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.49, no:17895; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXIV, s.111, no:36977.

ederlermiş. Arada boşluk kalmamasına çok dikkat ederlermiş ve elbiselerinin omuz tarafları aşınırmış en çok. Çok sürtünüyor orası demek ki, o kadar sıkı duruyorlar ki... Bu iki tarafı, omuz tarafları aşınırmış. Tabii böyle insan kasılırsa... Bazıları öyle yapıyor şimdi bizim memlekette. Fazla sıkışıklığa gelemiyor. Saf sıkışık oldu mu kızıyor, yanına sokulan insana şöyle yan yan, ters ters bir bakıyor. Gözünden çıkan ışınlarla neredeyse eritecek onu.

“—Sen misin buraya sokulan?..” falan diye böyle eritecek gibi bir bakıyor. O anlamazsa veya anlamazlıktan gelirse veya “Safın sıklığı iyidir, mübarektir.” filan diye düşünür de pişkinliğe vurursa; bu sefer kızıyor, hop geriye çekiliyor.

“—Birinci safın sevabı çoktu, ne diye geriye çekildin, sıkışık sıkışık kıl!”

Hayır kızgınlığından geriye çekiliyor. Bunlar yanlış hareketler. Dört rekât bir namaz kılacaksın, sabret yanındaki kardeşinin şeyine...

Sen kardeşinin sıkışıklığına sabret, kardeşin de sıkıştırmamaya gayret etsin. Kardeşlik böyle olur. Herkes karşısındakini düşünürse öyle olur. Aksi takdirde namaz bile yanındaki adamdan nefretle, çekişmeyle, rekabetle namazlıktan çıkar, tatsız bir hale döner. Sevabı falan kalmaz. Yanındaki niye böyle yaptı, bilmem ne falan derken, işin tadı tuzu kalmaz.

c. Secde Ederken Sarığı Alnından Kaldırırdı

İbn-i Sa'd şöyle rivayet ediyor:³

كَانَ إِذَا سَجَدَ رَفَعَ الْعِمَامَةَ عَنْ جَبْهَتِهِ

(ابن سعد عن صالح بن خيران مرسلًا)

RE. 535/10 (*Kâne izâ secede, rafea'l-amâmete an cebheteyhi*) “Efendimiz secde ettiği zaman, sarığını da alnından kaldırırdı. Alnına sarık tutmazdı.”

Tabii bizim şimdi bu sarıklarımız kolaylık olsun diye fesin üzerine sarılıyor. Ondan sonra da her seferinde sarmak zor geldiğinden, herkes böyle güzel saramadığından, bir kere sarıldı mı öyle duruyor. Veyahut makinede sarıyorlar, böyle şerit üstüne çeviriyorlar falan. Kalıptan çıkmış, saksı gibi falan oluyor. Aslında insan sarığı kendisi sarmayı öğrenecek.

Bazı kardeşlerimiz hoşuma gidiyor, şurasından çıkartıyorlar hemen kapıdan girince güzel bir doluyorlar, bayağı da güzel oluyor, hiçbir farkı yok.

Yalnız sarık ne kadar çok olursa, sevabı o kadar fazla. Yani azcık böyle bir şey değil de biraz fazlaca dolanmalı. Her dolaması için sevabı biraz daha fazla oluyor. Sarık meleklerin kıyafeti olarak teşvik edilmiş olan bir baş örtme şekli... Sarıkla kılınan namaz, sarıksız kılınan

³ İbn-i Sa'd, *Tabakât*, c.I, s.455; Sâlih ibn-i Hayran'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.49, no:17896; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.190, no:6719.

namaza göre yetmiş kat daha sevaplı. O halde bu müslümanların alâmeti olan, meleklerin kıyafeti olan sarığa gayret etmesi lazım kardeşlerimizin. Onların da mümkünse sarıkla kılması lazım ki, sevabı çok olsun, kıyafet de islâmî kıyafet olsun.

Şimdi geçen sefer de galiba bir vesileyle bir yerde anlattım. Almanya'dan bir kardeşimiz geldi; Alman asıllı, müslüman olmuş ama bizim Avrupa'da okumuş bazı kardeşlerimiz var, onlar eskiden beri tanışıyor. Böyle köklü müslüman, ne olduğu belirsiz “Hakiki müslüman mı?” diye tereddüt edilecek gibi değil. İçine Müslümanlığı sindirmiş bir kardeşimiz, maşâallah. Allah daim etsin, kılık kıyafeti... O diyor ki:

“—Müslümanlar İslâmî kıyafetle gezmeli. Dışından baktığı zaman, bunun müslüman olduğu belli olmalı...”

“—Neden?”

Anlatmış neden olduğunu: Amerika da bir kavga olmuş. Birisi de arabayı kullanıyormuş, kavgaya bakmış,

“—Yesinler birbirlerini, ne olacak!..” demiş geçmiş.

İkisinin de kıyafeti Amerikalı. Ne diye girecek aralarına, girmemiş, yürümüş. Fakat sonradan duymuş ki onlardan bir tanesi müslümanmış ve öldürülmüş. Yani o kavgada öldürülmüş. Öldürülünce çok üzülmüş;

“—Ah keşke üzerinde bir müslüman olduğunu belirten bir emâre olsaydı da ben de onun

destegine gitseydim, yardımcı olsaydım, hayatını belki kurtarırdım...” diye çok üzölmüş sonradan.

Onu söylemiş, gittiğı yerlerde onu söylüyormuş.

“—İslami kıyafetle bulunun, görünüşünüz sizin müslüman olduğunuzu belli etsin.”

Bir İngiliz, bir Alman, bir İtalyan, bir İspanyol yan yana durduğu zaman, sen de durduğün zaman;

“—Tamam, şu müslüman!” denilecek bir kıyafet olsun ki başkaları da bilsin.

Ama kılık kıyafet bakımından, aynı pantolonu giyiyor, aynı ceketı giyiyor, aynı şekilde sakalı, bıyığı tıraşlı, aynı şekilde saçları onların tıraşı gibi, başlığı onları başlığı gibi... O zaman kimse bilmiyor, bu müslüman mı değil mi. İnsan bakıyor, selam vermiyor veyahut camiye gelmiş insan bakıyor,

“—Acaba turist mi?..” filan derken namaz kılıyor.

Müslüman, iyi... Ama ne sakal var, ne bıyık var, ne kıyafette bir emare var... Müslüman olduğuna bin tane şahit lazım. Yani kıyafetimize de dikkat edeceğiz inşaallah.

Peygamber Efendimiz de tabii sarık sarardı.

Şimdi bana Ankara’da, Aksaray’dan birkaç arkadaş geldi. Çeşitli şeylerde münakaşaları oluyor bunların,

“—Sarık saralım mı, sarmayalım mı?..”

Suudlular başörtü örtüyorlar, şöyle başörtüyü

hani hanımlar üçgen şeklinde katlarlar. Öyle örtüyorlar başörtüyü. Bir de entari giyiyorlar aşağıya kadar, tam entari giyiyorlar, beyaz entari giyiyorlar.

Üstünde başörtü, sırtında entari, arkadan baktığın zaman,

“—Hah, bir hanımefendi!..” falan diyor. Şöyle biraz döndüğü zaman, bakıyorsun sakalı var, bıyığı var, “Haa! Erkekmiş!..” filan diye... Yani insan o zaman şaşırıyor. Suud’a gidenlerde böyle bir hayret etme durumu oluyordur muhakkak.

Şimdi tabii Suudlular sarık sarmıyorlar, başörtüyle geziyorlar. Halbuki sarık Peygamber Efendimiz’in sünneti, Kur’an-ı Kerîm’de meleklerin o kıyafetle harplerde müslümanları teyit ve destekleme üzere geldikleri bildiriliyor. Sarıklı sarıklı böyle mücahid halinde... Bunun böyle olması lazım.

“—Sarık Arapların tâcıdır, onu bıraktıkları zaman Araplar’da hayır kalmaz!” diye rivayetler var. Sarık önemli bir şey.

Peygamber Efendimiz bak sarardı işte.

Bana Anadolu’dan geliyorlar, mesela Ankara’dayken geldiler, sordular:

“—Hocam bu sarık da nereden çıkmış?..”

“—Sünnet, Peygamber Efendimiz sarmış...”

“—Hani, hangi rivayet, nerede?..”

“—Olur ben size bulayım rivayetleri, göndereyim.” dedim.

Bir dosya kağıdı rivayetleri; açtım hadis kitaplarından topladım, yazdım, yazdım, gönderdim. Oradan bir teşekkür, meşekkür gelmedi ama inşâallah ellerine ulaşmıştır. Bak bu hadis-i şerifte gösteriyor ki, Efendimiz sarık sarardı namazda ve alnı yere değsin diye sarığını kaldırtırmış yani, secde ettiği yerde sarık alnının altında kalmaması için kaldırmış yukarıya doğru...

d. Sevinçli Olduğu Zaman Yüzü Parlardı

Buharî’de ve Müslim’de, Ka’b ibn-i Mâlik el-Ensârî RA’dan rivayet edilmiş ki:⁴

كَانَ إِذَا سُرَّ اسْتَنَارَ وَجْهُهُ كَأَنَّهُ قِطْعَةُ قَمَرٍ

(خ.م.ق. عن كعب بن مالك)

RE. 535/11 (*Kâne izâ sürre, istenâre vechuhù keennehu kît’atu kamerin.*)

“Peygamber Efendimiz sevinçli olduğu zaman, bir şeye memnun olduğu zaman, sürurlandığı zaman yüzü ay parçası gibi parlardı.” Hani gülünce yüzünde güller açar deriz ya, sevindiği zaman yüzü ay parçası gibi parlardı.

Biliyorsunuz kandil gecesinde bizim Ali Rıza (Temel) kardeşimiz konuştu. Güzel konuşmasında:

c.XIII, s.345, no:4973; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.390, no:27220; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.661, no:4193; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XIX, s.69, no:135; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VI, s.359, no:11232; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIV, s.545, no:38162; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.L, s.200; Ka’b ibn-i Mâlik el-Ensârî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.139, no:18392; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.191, no:6720.

Sahabeden birisi kapıda durmuş. O gece de mehtaplıymış. Peygamber Efendimiz çıkarken bir Peygamber SAS Efendimiz'e bakmış, bir gökteki dolunaya bakmış. Diyor ki:

“—Vallahi ya Rasûlallah senin yüzün kamerden daha parlak, daha pırıltılı, daha nurlu...”

Allah rüyalarda gül yüzünü görmemizi nasib eylesin... Ahirette de komşuluğunu, sohbetini nasib eylesin...

Muhterem kardeşlerim!

Rasûlüllah Efendimiz mütebessim dururdu, güleç yüzlü dururdu. Yani böyle asık suratlı, çatık kaşlı, abus çehreli, sert görünümlü değildi. Mütebessim dururdu. Ama kahkaha ile gülmezdi, aşırı gülmezdi fakat mütebessim dururdu.

Tabii yerine göre de yüzünün başka tavırlar aldığı da olurdu. Mesela kızdığı zaman, şurada iki kaşının arasında bir damarı vardı, o kabarırdı. Bir şeye çok kızdığı zaman, o damarı şişerdi. Oradan anarlardı çok sinirlendiğini. Bazı zamanlarda da mahzun halleri olduğunu da aşağıda okuyacağız şimdi, gelecek.

e. Namazdan Sonra Ettiği Dua

Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet edilmiş:⁵

كَانَ إِذَا سَلَّمَ مِنَ الصَّلَاةِ قَالَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَ سَلَامٌ عَلَى

⁵Tayâlisî, *Müsne'd*, c.I, s.292, no:2198; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.49, no:17897; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6721.

الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(ع. عن أبي سعيد)

RE. 535/12 (*Kâne izâ selleme mine's-salâti, kâle selâse merrâtin: Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesîfûn, ve selâmün ale'l-mürselîn, ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin.*) (*Kâne izâ selleme mine's-salâti, kâle selâse merratin*) “Efendimiz namazdan selâm verdikten sonra, üç defa (*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesîfûn, ve selâmün ale'l-mürselîn, ve'lhamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin*) ayetlerini okurdu.” Üç defa... Geçtiğimiz haftalarda da başka bir rivayeti görmüştük:⁶

كَانَ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ
اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا

الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

(حم. م. ن. د. ت. ه. عن ثوبان)

RE. 527/13 (*Kâne ize'n-sarafe min salâtihi, istağfera selâsen, sümme kâl: Allâhümme ente's-selâmü ve minke's-selâm, tebârekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm.*)

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.III, s.254, no:931; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.5, no:276; Neseî, *Sünen*, c.V, s.141, no:1320; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.182, no:918; Ahmed ib-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.275; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.397, no:1260; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.291, no:487; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.358, no:1348; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.344, no:2003; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.363, no:737; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.122, no:4177; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.152, no:1088; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXII, s.419; Sevban RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.48, no:17889; *Câmiü's-Sağîr*, c.I, s.409, no:363.

(*Kâne ize'n-sarafe min salâtihi, isteğfera selâsen*) “Namazdan fâriğ olduğu, çıktığı zaman Peygamber Efendimiz üç defa (*Estağfiru'llâh*) diye istiğfar ederdi. (*Sümme kâl*) Ondan sonra da, (*Allâhümme ente's-selâmü, ve minke's-selâm, tebârekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm*) derdi.”

Bizim müezzinlerimiz, o rivayete göre selâmdan sonra öyle diyorlar. Bu da hatırlınızda olsun:

(*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn, ve selâmün ale'lmürselîn, ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin*) de dermiş üç defa. Bunu da zaman zaman Peygamber Efendimiz'in yaptığı bir sünnet diye siz de uygularsınız.

Burada bir şeyi söyleyeceğim. Bu ayetler Saffat Sûresi'nin sonundaki üç ayet-i kerîmedir. Mânâsını söyleyelim:

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى
الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(صفات: ۱۸۲-۱۸۰)

(*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn*) “İzzet sahibi olan senin Rabbin her türlü noksandan münezzehtir. Müşriklerin ona yakıştırdığı gelişi güzel, asılsız, esassız sözlerden münezzehtir. Kemal sıfatlarla muttasıftır. Şerîki nazîri yoktur. Münafıkların, kâfirlerin; bâtıl inançlarından, itikatlarından, iftiralarından, sözlerinden berîdir.” mânâsına geliyor bu.

(*Ve selâmün ale'l-mürselîn*) “Allah tarafından gönderilmiş olan bütün peygamberlere selâm olsun... (*Ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l- âlemin*) Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun...” (Saffât, 37/180-182) mânâsına geliyor.

Şimdi burada bazı kardeşlerimiz ve bazen ben de öyle yaptığım olmuştur, (*Sübhâne rabbike*) diyecek yerde, yani “Senin Rabbin” diyecek yerde, (*Sübhâne rabbînâ*) “Bizim Rabbimiz” diye sözü kendimize uydurarak söylüyorduk ama, bak Peygamber Efendimiz SAS kendisi öyle söylememiş. Yani ayeti bozmamış, ayeti aynen söylemiş.

İsteseydi, o da söylerdi. (*Subhâne rabbiye*) “Benim Rabbim” derdi, (*Subhâne rabbînâ*) “Bizim Rabbimiz” derdi. Yani öyle dememiş, (*Sübhâne rabbike*) “Senin Rabbin” diye ayeti bozmadan söylemiş. Duruma göre sözü kendisine uygun hale getirebilirdi...

Demek ki ayet-i kerimeyi aynen bırakmak, onun daha çok hoşuna giden bir şey olmuş oluyor. Ayeti bozmamış, değiştirmemiş oluyor.

Biz de bundan sonra inşâallah değiştirmeyelim, bozmayalım. (*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn, ve selâmün ale'lmürselîn, ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin*) diyelim, Kur'an-ı Kerîm'de geçtiği şekli aynen koruyalım, mânâyâ göre değiştirmeyelim inşâallah. Onu anlıyoruz.

Libya'nın başkanı Muammer Kaddafi de Kur'an-ı Kerîm'le çok oynuyor maalesef... Biraz küstahlığı ve mütecâvizliği, sivri akıllılığı var. Şimdi mesela Kur'an-ı Kerîm'de bazı ayet-i kerîmeler

nasıl başlıyor? *Kul* diye başlıyor, “Söyle, de ki...” Meselâ, (*Kul huva’llàhu ehad*) “Söyle ki o Allah bir tektir.” veyahut (*Kul eüzü birabbi’l-felak*) “De ki felakın Rabbine sığınırım.” veyahut (*Kul eüzü bi-rabbi’n-nâs*) “De ki insanların Rabbine sığınırım.”

Şimdi bu *kul*’leri kaldırıyormuş. *Kul* kelimelerini. Neden?

“—E ben söylüyorum, artık *kul* demeye lüzum yok.” filan diye.

Fakat bak burada Peygamber Efendimiz’in hareket tarzı bize bir nümunedir, ayeti bozmuyor; (*Sübhâne rabbike*) diyor. Biz de demek ki (*Kul huva’llàhu ehad*) okuyacağız, (*Kul eüzü bi-rabbi’l-felak*) okuyacağız, (*Kul eüzü bi-rabbi’n-nâs*) okuyacağız. Onun öyle makaslaması, bazı kelimeleri atması doğru olmamış olduğuna ben buradan öyle bir işaret çıkartıyorum.

Kur’an-ı Kerîm bastırmış, Kur’an-ı Kerîm’i tutmuş tamamen

başka bir rivayete göre bastırmış. Avustralya’ya göndermiş... Açtılar, baktılar, ezberinde olan sureler falan insanların aklı karma karışık oldu. Yani öteki rivayetlere göre...

Canım, herkesin alıştığı mutad rivayete göre bastırsana... Onu bilim adamları, kıraat-ı aşere sahipleri kendi kütüphanelerinde şey yapsınlar ama halka mal olan Kur’an-ı Kerîm’i birbirinden farklı rivayetler halinde ne diye sürüyorsun ortaya? Hemen topladılar oradan. Hemen topladılar bir kenara, iade ettiler.

Parasız göndermiş, onlar da hemen bir kenara kaldırdılar. “İstemeyiz!” dediler. Çünkü bizim alıştığımız imlâda değil.

Herkesin İslam takvimi, Peygamber Efendimiz’in hicretinden başlıyor. Bir sivri fikir:

“—Hicretten başlamasın, Peygamber Efendimiz’in doğumundan başlasın!”

Haydi, ayrı bir hicret takvimi çıkarttı ortaya...

Olmaz! Her şeyi ayrı, aykırı yapıyor. Kur’an-ı Kerîm’de de böyle oynama yapması doğru olmuyor. Onu çıkartıyoruz bu rivayetten.

f. Namazdan Sonra Fazla Oturmazdı

Hiz. Aîşe Validemiz’den rivayet edilmiş ki:⁷

كَانَ إِذَا سَلَّمَ لَمْ يَقْعُدْ إِلَّا مِقْدَارَ مَا يَقُولُ اللَّهُمَّ
أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ

(م. عن عائشة)

RE. 535/13 (*Kâne izâ selleme lem yak’ud illâ mikdâra mâ yekûl: Allâhümme ente’s-selâm ve minke’s-selâm, tebârekte yâ ze’l-celâli ve’l-ikrâm.*)

⁷ Müslim, *Sahîh*, c.III, s.255, no:932; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.178, no:914; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.302, no:3102; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.405, no:5011; Hiz. Aîşe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.49, no:17898; Câmiü’s-Sağîr, c.II, s.191, no:6722.

Peygamber SAS, namazdan selâm verdi mi ancak (*Allâhümme ente's-selâm ve minke's-selâm. Tebârekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm.*) diyecek kadar otururdu, fazla oturmazdı. Farz namazdan sonra hemen bu kadar oturur, kalkardı. Biz de öyle yapıyoruz. (*Allahümme ente's-selâm ve minke's-selâm, tebarekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm.*) diyoruz, o sünnetini büyüklerimiz bize öğretmişler demek ki. Hemen o kadar yapıp kalkıyoruz.

Tabii bu, arkasından bir sünnet namaz, bir nafîle namaz kılınacağı zaman... Yine sahîh rivayetlerden biliyoruz ki Peygamber SAS Efendimiz sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar mihrabda otururdu. Rivayetler var, Ebû Dâvûd'dan rivayetler var. Burada şerhte başka rivayetler de almış. Onları da söyleyivereyim. Şu bakımdan söyleyeceğim. Bazı hoca kardeşlerim bana dediler ki:

“—Bu sabah namazından sonra ne diye İskenderpaşa Camii'nde oturuluyor?”

Bu rivayetler hakkında biraz bilgisi az galiba?.. Onu lüzumsuz, uygunsuz filan gibi düşündü ama Peygamber Efendimiz'in sünneti böyle oturmaktır. Otururdu Peygamber SAS Efendimiz. Buradaki rivayette de diyor ki hocamız şerhte:

كَانَ يَقْعُدُ بَعْدَ آدَاءِ الصُّبْحِ فِي مُصَلَّاهُ حَتَّى تَطْلُعَ
الشَّمْسُ

(*Kâne yek'udu ba'de edâi's-subhi fî musallâhu*

hattâ tatlua's- şemsi) “Sabah namazını edâ ettikten sonra namaz kıldığı yerde güneş yükselinceye kadar, yâni İşrak vaktine kadar otururdu.”

Büyük müfessir Kadı Beydâvî Rh.A de; “Bu böyle (*Allâhümme ente's-selâm ve minke's-selâm*) diyecek kadar durmak, arkasından bir sünnet namaz olduğu zamandır. Sünnet olmadığı zaman otururdu.” diye işaret etmiş. Ebû Dâvûd'da da rivayet var, Tirmizî'de de rivayet var, daha başka kaynaklarda da rivayet var.

Bizim büyük alimlerimiz, eski selef-i salihînimiz de böyle yaparlarmış. İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin hayatını okudum, öyle yapıyor. Daha sonraki evliyâullahın hayatlarını okudum, sabah namazından sonra öyle peygamberimizin yaptığı gibi yapıyorlar.

Benim de bazen orada otururken ayağıma bir sancı girer, diz çökmem; bağdaş kurarım, üzülürüm. Yani orada otururken, niye diz çökemiyorum, bağdaş kurmasam falan diye... Fakat bugün onun da bir müsaadesini gördüm burada. SAS Efendimiz sabah namazından sonra bağdaş kurar, öyle oturmuş. O da sünnete uygun oluyor, o zaman sevindim. Ben ağrıdan dolayı öyle yapıyordum ama ona da sevindim. Demek ki Efendimiz bağdaş kurup da öyle oturmuş. Onu da bilelim...

g. Müezzinin Dediklerini Tekrar Ederdi

Ahmed ibn-i Hanbel Ebû Râfî RA'dan şöyle rivayet ediyor:⁸

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.9, no:23917; Tahâvî, *Şer-*

كَانَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ قَالَ مِثْلَ مَا يَقُولُ حَتَّى إِذَا
بَلَغَ حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ قَالَ لَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

(حم. عن أبي رافع)

RE. 535/14 (*Kâne izâ semia'l-müezzine kâl: Kâle misle mâ yekûlu, hattâ izâ belaga hayye ale's-salâh, hayye ale'l-felâh, kâle: Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh.*)

Peygamber Efendimiz müezzini dinlerken, ne söylerse aynısını söylerdi. Müezzin (*Allâhu ekber*) mi diyor, (*Allâhu ekber*) derdi. (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh*) mı diyor, (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh*) derdi.

Böyle aynen müezzinini sözünü tekrar eder, ona fikren iştirak ettiğini diliyle ifade ederdi ama, (*Hayye ale's-salâh... Hayye ale'l-felâh...*) taraflarına geldiği zaman ezanda, o zaman ne derdi: (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) derdi.

Ne demek bu (*Hayye ale's-salâh... Hayye ale'l-felâh...*)

(*Hayye ale's-salâh*) “Haydi namaza!” demek. “Haydi kalkın, ne duruyorsunuz, Allah çağırıyor, namaza gelsenize!” demek. Yani

hü'l-Maânî, c.I, s.144, no:806; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.91, no:1867; İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.173; Ebû Râfî RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.391; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.60, no:17957; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6723.

camiden sesleniyor evlere, etrafa, civara...
“Ne oturuyorsunuz, namaz vakti geldi, haydi Allah’ın huzuruna çıkılacak, cemaatle namaz kılınacak, gelin namaza!” deniyor.

(*Hayye ale’l-felâh*) ne demek? “Haydi kurtuluşa, felâha gelin! Gelirseniz namaz kıalarsanız Allah’ın rızasını kazanırsınız, sevap kazanırsınız, felah bulursunuz, dünya ve ahiretiniz mamur olur.” demek.

Şimdi bu mânâyı duyup da bir insan nasıl evinde oturur? Müezzin Allah’ın ibadetine davet ediyor, “Haydi namaza gelin!” diye; o da evde oturuyor. Allah çağırıyor huzuruna... Dinleyen kullar dinleyip geliyorlar, o gelmiyor. Niye gelmiyor?

Peygamber Efendimiz buyururmuş ki:

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) “İbadet yapmaya, Allah’ın yolunda yürümeye güç, kuvvet, tâkât ancak Allah’tandır. Allah nasib etmezse gelemes insan...”

“—Gelmek mi iyi, gelmemek mi iyi? Geldiği zaman zahmet çekiyor, belki epeyce yürüyor. Evinde kılıverse...”

Gelmek, çok sevaplı!

“—Evimde cemaatle kılsam, çoluk çocuğum da toplanmış oluyor. Hanım, çocuklar saf bağlıyorlar, ben de imam oluyorum.”

Evdeki imamlık, camiye gelip cemaat olmak, namaz kılmak gibi olmaz. Camide kalabalık ne kadar çoksa, sevap o kadar çok olur. Sonra yürüdüğü kadar sevap alır. Yürüdüğü adımlar

kadar günahı dökülür.

Sonra camide başka mübarek insanların hürmetine onun namazı da kabul olur. Evde ya kabul olur ya kabul olmaz ama, camide cemaate iştirak etmiş insanların içinden bir Allah'ın sevgili, mübarek kulu varsa; onun hürmetine herkesin namazı kabul olur. Çünkü Allah onunkini ayırıp, ötekileri bırakmaz. Cemaatle kıldığı için hepsinin namazını kabul eder.

Peygamber SAS Efendimiz cemaatle namaz kılmayı erkeklere o kadar şiddetle tavsiye etmiştir ki; çok önemli bir sünnettir bu cemaate iştirak edip namazı öyle kılmak. Ona çok dikkat edelim. Neden? Camide insanlar beraber olacaklar, tanıyacaklar birbirlerini. Birbirleriyle iş birliği yapacaklar, İslâmî meseleleri görüşecekler, mahallelerindeki meseleleri görüşecekler. Hastalar, dullar, yetimler kayırılacak, gözetilecek. İslâm'ın düşmanlarına karşı tavır alınacak. Böylece müslümanları işi ileriye gidecek.

Bu toplantı az önemli bir toplantı mı? Herhangi bir dernek kuruluyor da derneğin bir toplantısı yapılacak, gazetede ilan ediyorsun, şöyle yapıyorsun, böyle yapıyorsun... Ona rağmen birinci toplantıda nisab temin edilemiyor, hükümet komiseri geliyor, boşuna... Birkaç kişi geliyor, boşuna... Tekrar dönüyorlar, ikinci toplantı filanca zaman diyorlar...

Bak, *el-hamdü lillâh*, Allah bir nizam koymuş, müslümanlar günde beş vakit toplanıyorlar. Haftada bir cuma günü toplanıyorlar. Senede

bir Mekke-i Mükerrema’de toplanıyorlar. Ne güzel bir nizam koymuş... Ne kadar güzel bir toplum. Ne kadar güzel bir ictimâ intizam, düzen...

Allah bize İslâm’ın kıymetini bilmeyi ve bizim için tavsiye edilmiş olan bu düzeni, bu nizamı verimli bir tarzda kullanmayı nasib etsin... Yani elimizde bir düzen var, nizam var; biz onu kullanamıyoruz. Halbuki başkaları bunu kullanmak için ne kadar masraflar ederler, dernekler kurarlar, ilan etmek için ne kadar masraflar yaparlar, gazetelere ilan verirler.

Bizim her şeyimiz belli. Biz şu camileri sıhhatli çalıştırsak, dünyaya hâkim oluruz, müslümanlar dünyaya hâkim olur. Şu camilerin gerçek fonksiyonunu tam yapsak, camilerin gerçek işleyişini tam işletsek, dünyada müslümanlar hâkim olur. Her yerde müslümanlar hâkim olur ama öyle yapılmıyor.

Onun için sanıyorum Amerika’da falan bu işin önemini anlamışlar da müslümanlar, mescidler toplantısı yapıyorlarmış. Mescidlerin güzel kullanılması, verimli kullanılması ve cemaatin şururlandırılması konusunda toplantılar, kongreler yapıyorlarmış. Hata bir arkadaşım bana dedi ki:

“—Hocam, Amerika’da yine böyle bir toplantı olacak, sizi de götürebilir miyiz, gelir misiniz?” filan dedi.

Mescidlerin sıhhatli bir tarzda işlemesi çok önemli! Nasıl bir makineyi, bir dikiş makinesini güzelce yağlıyorsun, tıkr tıkr böyle keyifli bir tarzda çalışıyor. Veyahut arabanın yağını

değiştiriyorsun, bujilerini değiştiriyorsun, bakımını yapıyorsun. Bakıyorsun, araba keyifli çalışıyor. İşte öyle...

Öteki türlü pat yapıyor, küt yapıyor; bir gidiyor, bit gitmiyor; bir basıyor, bir basmıyor filan... Sarsıntı, sallanma, filan oluyor.

İşte bizim de Allah'ın bize öğrettiği, bize bahsettiği, bizimiçinkurduğunizamıçalıştırmayı bilmemiz lazım! Nizam çok güzel, fakat bizler tecrübesiz, acemi... Nizamı kullanamıyoruz.

Bize güzel bir araba verilmiş, bir helikopter verilmiş, bir uçak verilmiş. Kullanmasını bilmiyoruz ki... O olduğu yerde çürüyor kalıyor. Biz onlara binip de uçamıyoruz. Allah ârif eylesin, alim eylesin; cahillikten kurtarsın cümlemizi...

(Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh) Allah nasib etmedi mi, insan gelemmez. Allah güç, kuvvet vermedi mi, gelemmez. Allah sevmedi mi, huzuruna çağırılmaz, sokmaz. Gelemedin sen camiye, çünkü Allah'ın hoşuna gitmeyecek bir edepsizlik yaptın, bir günah işledin de, ondan Allah camiye gelmeyi sana nasib etmedi. Sen camiye gelemiyorsan, ona ağla!

“—Ben ne biçim Müslümanım ki Allah beni evine çağırmadı, beytullaha çağırmadı...”

Her cami Allah'ın evidir. Allah seni evine davet etmiyor. Öteki ziyaretçileri kabul ediyor, seni kabul etmemiş, gidememişsin. Çok büyük mahrumiyet... Bu işi böyle düşünüp, ondan kurtulmanın çaresine bakman lazım!

h. Ezan Okunurken Müezzini Tasdiklerdi

H. Aîşe Validemiz'den bildirildiğine göre:⁹

كَانَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ يَتَشَهَّدُ قَالَ وَأَنَا وَأَنَا

(د. ك. عن عائشة)

RE. 535/15 (*Kâne izâ semia'l-müezzine yeteşşehhedü kâle: ve ene, ve ene...*)

Müezzin, (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah... Eşhedü enne muhammeden rasûlü'llah*) diye bağırırken, “Şehadet ederim ki Allah’tan gayrı bir mâbud yoktur, ancak Allah vardır. Şehadet ederim ki Muhammed-i Mustafa onun elçisidir, rasûlüdür, onun gönderdiği peygamberidir.” diyor ya müezzin, bağırıyor...

Tabii Peygamber Efendimiz’in çeşitli müezzinleri vardı. En meşhuru Bilâl-i Habeşî Hazretleri’ydi. Müezzin öyle şehadet ederim ki diye bağırırken, Peygamber Efendimiz de (*Ve ene, ve ene*)

“Ben de şehadet ederim, ben de şehadet ederim.” derdi.

Bu bana şeyi hatırlattı: Rahmetli Hacı Bayram Camii imamını [Zekâî Sarsılmaz Hocaefendi] ziyarete gitmiştik. Felç vardı mübarekte... Yatıyor yatağında... Dışkapı Camii’nden ezan okunuyor. (*Ve ene eşhedü... Ve ene eşhedü...*)

⁹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.122, no:442; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.409, no:1788; Ebü’ş-şeyh, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.I, s.434, no:290; H. Aîşe RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.74, no:18029; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6724.

diyor, gayet samimi bir tarzda... Allah rahmet eylesin cümle geçmişlerimize, büyüklerimize, hocalarımıza ve ona...

O hatırıma geldi, demek ki bu hadisi, Peygamber Efendimiz'in öyle dediğini biliyormuş da...

Ene ne demek? Ben demek... (*Ve ene*) "Ben de şehadet ediyorum, ben de şehadet ederim!" diye söylerdi Peygamber Efendimiz.

Biz olsak susarız. Yani Peygamber Efendimiz'in çevresine ilgisine bakın! Etrafındaki olan hadiselerle alâkasına bakın! Ve o olayların karşısında takındığı tavra bakın!

i. Gök Gürleyince Dua Ederdi

Abdullah ibn-i Ömer RA rivayet ediyor:¹⁰

كَانَ إِذَا سَمِعَ صَوْتَ الرَّعْدِ وَالصَّوَاعِقِ قَالَ اللَّهُمَّ
لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ وَعَافِنَا
قَبْلَ ذَلِكَ

(حم. ت. ك. عن ابن عمر)

RE. 535/16 (*Kâne izâ semia savta'r-ra'dı ve savâik, kâl: Allâhümme lâ taktülnâ bi-gadabike, ve lâ tühliknâ bi-azâbike, ve âfinâ kable zâlike.*)

¹⁰ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.345, no:3372; Taberânî, *Mu'cemü'l-Ev-sat*, c.VI, s.101, no:5925; Taberânî, *Dua*, c.1, s.304, no:981; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIV, s.298, no:7633; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.76, no:18035; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6726.

(*Kâne izâ semia savta'r-ra'dı ve savâik, kâl*)
“Gök gürültüsünün, şimşek çaktıktan sonra
gök gürlemesinin sesini duyunca Peygamber
Efendimiz, derki ki:

(*Allâhümme lâ taktülnâ bi-gadabike*) “Yâ
Rabbî, gazabınla bizi öldürme... (*Ve lâ tühliknâ
bi-azâbike*) Azabınla bizi helâk eyleme... (*Ve
âfinâ kable zâlike*) Bizi afiyet ehli eyle, bizi
affet... Afiyet sahibi eyle... Her türlü azaptan,
ikabdan, belâdan, üzüntüden uzak eyle; afiyet
sahibi, saadet sahibi eyle!” diye dua ederdi.

Duayı bir daha söyleyeyim, yazmak isteyenler
yazsın: Peygamber Efendimiz gök gürültüsü ve
şimşek sesi duyduğu zaman derdi ki:

اللَّهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ
وَعَافِنَا قَبْلَ ذَلِكَ

(*Allâhümme lâ taktülnâ bi-gadabike*) “Yâ
Rabbî, gazabınla bizi öldürme! (*Ve lâ tühliknâ
bi-azâbike*) Azabınla bizi helâk etme! (*Ve âfinâ
kable zâlike*) Bizleri bundan önce affeyle, afiyet
sahibi eyle, her türlü belâlardan, musibetlerden
mahfuz eyle, afiyette eyle!” diye dua ederdi
gök gürlediği zaman.

Tabii bu gök gürlemesi hakkında Allah-u Teâlâ
Hazretleri Kur'an-ı Kerîm'de bildiriyor ki:

وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ
يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ

(*Ve yursilu's-savâika feyusîbu bihâ men yeşâu ve hüm yucâdilûne fi'llâhi ve hüve şedîdü'l-mihâl*) [Onlar, Allah hakkında mücâdele edip dururken, o yıldırımlar gönderip onlarla dilediğini çarpar. O, azabı pek şiddetli olandır.] (Ra'd, 13/13)

Allah'a karşı gelip de kâfirliklerinde azılı azılı devam eden bazı kimselerin de başına yıldırımları yağdırıp helâk ettiğini Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimede bildiriyor. Bu bir imkândır, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin elinde olan bir imkân... Allah-u Teâlâ Hazretleri dilerse onu kulun başına gönderir, helâk eder.

Allah-u Teâlâ Hazretleri dilerse, günah anında o günahkârın tepesine yıldırımları yağdırır, helâk eder. Amma (*ve ya'fu an kesîr*) Çok günahları affediyor. Çok suçları bağışlıyor Rabbimiz de adamakıllı, mütemerrit olanları cezalandırıyor. Çok hatalarımızı, kusurlarımızı, günahlarımızı; nicelerin, nicelerini bağışlıyor. Rahmetinden, kereminden dolayı...

j. Çirkin İsimleri Değiştirirlerdi

Urve ibn-i Zübeyr Rh.A'ten rivayet edilmiş ki:¹¹

كَانَ إِذَا سَمِعَ بِالْإِسْمِ الْقَبِيحِ حَوَّلَهُ إِلَى مَا هُوَ
أَحْسَنُ مِنْهُ

¹¹ İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.III, s.541; Urve ibn-i Zübeyr Rh.A'ten. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.157, no:18506; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6727.

RE. 536/1 (*Kâne izâ semia bi'l-ismi'l-kabîhi, havvelehû ilâ mâ hüve ahsenü minhu*)

(*Kâne izâ semia bi'l-ismi'l-kabîhi*) “Efendimiz SAS kötü bir isimle karşılaştığı zaman, adamın isminin çirkin olduğunu duyduğu zaman; (*havvelehû ilâ mâ hüve ahsenü minhu*) onu daha güzel bir isme çevirirdi.”

Peygamber Efendimiz’in güzel adetlerinden birisi buydu. Mesela:

“—Senin adın ne?”

Diyelim ki kötü mânâsı olan bir isim... Hemen onu değiştirirdi. İyi mânâsı olan bir isme değiştirirdi.

Bizim Hocamız da öyle, bu sünnete uygun olarak, ihvanımızdan bazılarının isimlerini değiştirmiştir.

“—Senin adın Abdurrahman olsun, senin adın şöyle olsun, senin adın böyle olsun diye...”

Ben de onlardan gördüğüme göre soruyorum:

“—Senin adın ne?”

“—Cengiz...”

“—Yahu Cengiz müslüman değildi. Orduyu çekti, nice insanlarla savaştı, nice müslümanları öldürdü. Cengiz’in putperest olan çocukları, İslâm ülkelerine saldırdılar, İslâm ülkelerini yaktılar, yıktılar. Şehirde taş üstünde taş, ayak üstünde baş bırakmadılar. Bağdat’a girdiler, Bağdat’ı yağmaladılar, katliam yaptılar.

Bağdat'ın önünden geçen Dicle Nehri'ne kütüphanedeki kitapları attılar. Bağdat önünden geçen bu nehrin bir müddet suları kırmızı aktı, öldürülen insanların kanlarından... Bir müddet siyah aktı, atılan kitapların mürekkebinden...

Şimdi böyle bir adamın ismini ne diye koyarsın kendi çocuğuna? O da öyle mi olsun? Koy bir müslüman ismi, koy bir peygamber ismi, koy bir güzel isim, koy bir mübarek isim. Efendimiz böyle değiştirirdi.

Peygamber Efendimiz'in adetlerinden birisi de eşyalarına isim

koyardı. Kılıcının ismi vardı, devesinin ismi vardı... Eşyalarına isim koymak adeti vardı. Güzel bir isimli kimse gördüğü zaman, onunla tefeül ederdi, hayra yorardı, sevinirdi.

Meselâ, Süheyl adında birisi geldi.

“—Kim geldi?”

“—*Süheyl* geldi.”

Sehl ne demek? Kolaylık demek.

“—Ha işimiz kolay olacak!” diye ondan hayırlı mânâ çıkartırdı. Yâni isminin güzelliğinden, hayırlı mânâ çıkartırdı. Böyle tatlı, latif adetleri vardı Peygamber SAS Efendimizin...

Siz de çocuklarınıza kötü isim koymayın! İsim önemli. Kötü isim koymayın, iyi isim koyun. Çünkü kötü isim koyarsanız, *rûz-i mahşer*de evladınız sizden davacı olur. Evlâdın baba üzerindeki haklarından biri de ismini güzel koymaktır.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى وَالِدِهِ أَنْ يُحْسِنَ اسْمَهُ وَأَنْ يُعَلِّمَهُ
الْكِتَابَةَ وَيُزَوِّجَهُ إِذَا أَدْرَكَ

(أبو نعيم عن أبي هريرة)

RE. 276/7 (*Hakku'l-veledi alâ vâlidihî*)
“Çocuğun babası üzerinde hakkıdır, (*en yuhsine'smehû*) babanın çocuğuna güzel bir isim vermesi, ismini güzel koyması çocuğun hakkıdır.” Bu bir.

(*Ve en yuallimehu'l-kitâbete*) “Ve babanın çocuğuna yazıyı öğretmesi, yâni ilim irfan öğretmesi, terbiye etmesi; iki...

(*Ve yüzevicehû izâ edreke*) Evlenecek çağa ulaşınca da onu evlendirmesi.” Bu da üç...

Bazen çirkin isimler koyuyorlar. Şaşıyor insan, nasıl koydu bu ismi filan diye... Değiştirmek lazım! Soyadını da bazen öyle kötü koyuyorlar, kendi ismini de kötü koyuyorlar. İyi isimler koymaya gayret etmek gerekiyor.

k. Su İçerken Üç Defa Nefes Alırdı

Enes ibn-i Mâlik RA'dan şöyle rivayet edilmiş:¹³

¹² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.131, no:2670; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İyâl*, c.I, s.332, no:171; *Ebû Hüreyre RA'dan*. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.544, no:45191 ve s.625, no:45416; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.135, no:11620.

¹³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.114, no:6008; *Ebû Avâne*, *Müsned*, c.V, s.154, no:8213; Beyhakî, *Âdâb*, c.II, s.100, no:444; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.325; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.IV, s.65; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ ثَلَاثًا وَيَقُولُ هُوَ أَهْنَأُ وَأَمْرَأُ
وَأَبْرَأُ

(حم. ق. عن أنس)

RE. 536/2 (*Kâne izâ şeribe teneffese selâsen, ve yekûlü: Hüve ehneu, ve emreu, ve ebrau*)
“Peygamber SAS Efendimiz su içerken üç defa nefes alırdı. Dinlene dinlene içerdi.” Suyu başına dikip, lıkır lıkır lıkır, gümbür gümbür gümbür mideye indirmezdi. Üç defa nefes alırdı. Yani ara verirdi, nefes alırdı. (*Ve yekûlü*) Ve buyururdu ki: (*Hüve ehneu*) “Bu daha lezzetlidir, böyle hafif hafif, dinlene dinlene içmek, (*ve emreu*) hazma daha faydalıdır, (*ve ebrau*) hastalıklara düşmemek için daha münasıptır.” İnsanı hastalıklara düşürmemek bakımından daha uygundur çünkü terlisin sen, yukarıdan bir bardan suyu bir boşaltıyorsun, yemek borusundan midenin üstüne güm bir bardak su, gümbür gümbür bir gidiyor. Zaten sen terliydin, için sıcaktı. O soğuk su bakıyorsun, midede bir rahatsızlık başlıyor. Boğaz bakıyorsun şişmiş. “—Galiba soğuk su içtim terli terli...” Tabii ya, boğazın şişer, konuşamazsın, nefesin tıkanır, ve saire... Onun için suyu Peygamber Efendimiz öyle üç nefeste içerdi.

I. Su İçince Ettiği Dua

Ebû Nuaym şöyle rivayet etmiş:¹⁴

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.112, no:18227; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6729.

¹⁴ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, VIII, s.137; Taberânî, *Dua*, c.I,

كَانَ إِذَا شَرِبَ الْمَاءَ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَقَانَا
عَذْبًا فُرَاتًا بِرَحْمَتِهِ وَلَمْ يَجْعَلْهُ مِلْحًا أُجَاجًا
بِذُنُوبِنَا

(حل . عن أبي جعفر مرسلًا)

RE. 536/3 (*Kâne izâ şeribe'l-mâe, kâl: El-hamdü li'llahi'llezi sekânâ azben furâten bi-rahmetihî, ve lem yecalhu milhan ücâcen bi-zünûbinâ*) (*Kâne izâ şeribe'l-mâe, kâl*) Bir de su içtiği zaman dua etmesi var, ne derdi su içtiği zaman: (*El-hamdü li'llahi'llezi sekânâ azben furâten bi-rahmetihî*) “O Allah’a hamd olsun ki bize tatlı, içimi güzel, lezzetli su ikram etti rahmetiyle... (*Ve lem yecalhu minhen ücâcen bi-zünûbinâ*) Bizim günahlarımızdan dolayı bu içilecek suyu acı, tuzlu, içimizi kavuran bir çirkin su yapmadı. El-hamdü lillâh böyle gayet lezzetli bir su yaptı.” diye böylece hamd ederdi. Aşağıdaki hadis-i şerif de aynı konuyla ilgili. Abdullah ibn-i Mes’ud RA rivayet etmiş:¹⁵

كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ فِي الْإِنَاءِ ثَلَاثًا يُسَمِّي عِنْدَ
كُلِّ نَفْسٍ وَيَشْكُرُ فِي آخِرِهِنَّ

s.280, no:899; Ebû Ca’fer Rh.A’ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.111, no:18226; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, no:191.

¹⁵ Taberânî, *Mu’cemü'l-Kebîr*, c.X, s.205, no:10475; Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.IX, s.117, no:9290; Heysemî, *Mecma-ü’z-Zevâid*, c.V, s.129, no:8258; Abdullah ibni Mes’ud RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.112, no:18229; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.191, no:6731.

RE. 536/4 (*Kâne izâ şeribe teneffese fi'l-inâi selâsen, yüsemmî inde külli nefesin, ve yeşkürü fi âhirihiinne.*)

(*Kâne izâ şeribe teneffese fi'l-inâi selâsen*) “Üç defa nefes alırdı ve (*yüsemmî inde külli nefesin*) her birinde besmeleyi çekerdi. (Ve *yeşkürü fi âhirihiinne*) En sonuncuda da Allah’a şükrederdi. *Elhamdü li'llâh* derdi, ‘Çok şükür yâ Rabbi!’ derdi, şükrederdi.”

m. Su İçerken İki Defa Duraklardı

Abdullah ibn-i Abbas RA’dan şöyle rivayet edilmiş:¹⁶

كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنْفَسَ مَرَّتَيْنِ

(ت. ه. عن ابن عباس)

RE. 536/5 (*Kâne izâ şeribe teneffese merreteyni*) “İçtiği zaman iki defa duraklardı.” Yani üç nefes ediyor, sonuncusu artık sayılmamış oluyor.

Demek ki, suyu yavaş yavaş içmek önemli oluyor, Peygamber Efendimiz’in sünneti oluyor. Besmeleyle başlamak gerekiyor, sonunda hamd etmek, şükretmek gerekiyor. Bir defada içmemek uygun oluyor sıhhat bakımından,

¹⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.98, no:1808; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.284, no:2571; Taberânî, *Mu’ceü’l-Kebîr*, c.XI, s.410, no:12164; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.112, no:18228; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.191, no:6730.

afiyet bakımından, lezzet bakımından... Bir de o suyu veren Allah’a hamd etmek, ‘El-hamdü lillah bize böyle tatlı, güzel su nasip etti; tuzlu, acı su vermedi.’ diye onun nimetini düşünmek, rahmetini düşünmek uygun oluyor.

Biz de suyu böyle yavaş yavaş içmeye, oturarak içmeye gayret edelim. Böyle sünnet-i seniyyeye uygun hareket etmeye ihtimam gösterelim, çocuklarımızı da o tarzda yetiştirelim!

Bilmece gibi soruluyor:

“—Bir bardak suyun üstünde ne vardır, altında ne vardır?”

Bilmece... Çocuğa soruyorsun:

“—Bir bardak suyun üstünde ne var, altında ne var?”

“—Her tarafında su var...”

“—Hayır, üstünde besmele var, altında hamd var.”

İçerken (*Bi’smi’llâhi’r-rahmânî’r-rahîm*) diyor-sun, en sonunda da (*El-hamdü li’llâh*) diyorsun.

Rahmetli, cennet mekân, Fatih Sultan Mehmed seferden dönüyormuş. Gebze taraflarında bir yerde, bir köyde mola vermişler. At üstünde gelmiş. Hararetli, terli, sıcak... Bir köye gelince, köyden kadının birisi bir tas ayran sunmuş. Yaşlı bir kadın... Tabii hemen çok susamış olduğu için ayranı almış, içecek ama yavaş yavaş içmiş.

Tasın içinde birkaç tane saman çöpü varmış. Kadının hatırı kırılmasın diye elini de sokmamış kabın içine... Böyle ağzına yaklaşınca

çekiyormuş tası. saman çöpü ağzına girmesin diye. Böyle yavaş yavaş içmiş.

“—Allah razı olsun, çok makbule geçti!” demiş. “Tam da çok susamıştım, bu ayran çok yaradı, çok makbule geçti, sağ olasın!” falan demiş. Ama gene söylemekten kendini alamamış, “Bir de üstünde birkaç tane saman çöpü olmasaydı nine!” demiş. “Bu üstündeki saman çöpleri de olmasaydı, daha da iyi olmaz mıydı?” falan deyince,

“—A sultanım! Ben onları ayranın üstüne mahsus koydum.” demiş. “Sen seferden terli terli geliyorsun, delikanlısın, onu birden içersin, hasta olursun diye; birden içmeyesin diye mahsus koydum.” demiş.

O köyden çok mülkler almış da o kadına bağışlamış, o güzel düşüncesinden dolayı.

Bu da bir hatıra olarak hatıranızda kalsın.

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN
12. 02. 1989 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü